

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și înscrieri se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 8 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	--

Năvala desbinătorilor.

Momentele prin cari trecem, atât ca Stat cât și ca Biserică sprijinitoare și iubitoare a acestui Stat Român impun o strângere a rândurilor, o ținută trează de tot momentul.

Nu înzadar F. O. R.-ul, întrunit în Arad, spune în *Mofiunea* ce a votat că: „*deplin conțopiți cu idealurile Statului întregit, milioanele de credincioși ai Bisericii ortodoxe sunt gata a lupta cu ultima energie împotriva comunismului și francmasoneriei, prin care dușmanii de moarte ai Patriei Românești vor să-i dărâme credința religioasă și hotarele eterne*”.

Lupta aceasta, de ordin moral deocamdată, a pornit-o mai de mult Biserica noastră însași, sintetizându-o de minune pastorală episcopatului din provincia noastră mitropolitană. Un distins fruntaș bănațan a subliniat, în același congres, importanța pe care o are senzul unei astfel de lupte. Și, ca să se vadă cât de covârșitoare este această importanță, și totașa actualitatea ei, amintim două cazuri concludente.

*

Intr'o pașnică, ascunsă comună de munte, pe care Pronia a ferit-o de contactul cu multe rele, într'o zi de duminică apar pe uliță două străine. Și ca port și ca apariție, străine. Preotul satului, în drum spre biserică, le vede. Remarcă prezența lor, geamandanele pe cari le purtau cu sine, și — mai ales — muta lor trecere pe lângă un preot.

Se întâmplă ca din fericire preotul din Verendin, căci aci s'au petrecut lucrurile, să citească *pastorală împotriva comunismului* a PP. SS. noștri Episcopi tocmai în această zi de îndoită sărbătoare, cu îndoit număr de credincioși, Duminică în 8 Noembrie. Liturghia se termină. Dinspre sat vine un om spre gru-

pul de credincioși cari eșiau din biserică. Cuminte, omul nostru arată preotului achiziția lui, o broșură intitulată *poporul privilegiat*. Văzând că autorul este cunoscutul I. F. Rutherford, preotul apucă să întrebe: de unde o are, cine a mai luat, unde sunt cei cari le-au distribuit etc. etc. Broșura evident sectară, provenea dela cele două femei. Acelea, în timp ce preotul făcea în biserică slujbă, grăbite ca niște pui de diavoli, au umblat din casă în casă, lăsând aproape pretutindenii câte o broșură, ca pe-o otravă omoritoare de suflet.

Părintele Suru, cu ajutorul oamenilor proaspăt informați și mult-puțin edificați asupra pericolului comunist, pune mâna pe propagandistele clandestine, identificând în ele două comuniste dela Petroșani, eliminate dintre lucrători și cu o sentință asupra lor. Le predă jandarmeriei, care le confiscă materialul de propagandă, broșurile sectaro-comuniste, restituie oamenilor banii și, cu actele făcute, le transportă la Logoj.

Celalalt caz, în aparență mai puțin grav, judecat însă după conjecturile date, iată-l, suficient de straniu...

Duminică în 15 luna curentă când viața creștină se prefătează cu restricțiile *Postului Nașterii Domnului*, un Român din Caransebeș este cunoscut în biserică romano-canonice — sau cum i se zice îndeobște „biserica neamțească” — cu o româncă de către trei preoți români-uniți. Tânărul, un băiat sărac; fata, o ortodoxă. Timpul cinstitului post, ca și celelalte împrejurări — determinante — ar fi pledat în alt senz de cum s'au petrecut lucrurile. Cu considerare mai ales la vremurile pe cari le trăim. Acestea exclud orice cărdășie cu străinii, îndeosebi cu ungurii și nemții — oricât de catolici ar fi unii dintre Românii noștri!

Cetitorii noștri au remarcat desigur în academicul răspuns pe care l-a dat P. S. Dr. Ioan Bălan la instalare delegatului P. S. nostru Părinte episcop, motivele cari fac să-i fie *dragă* Biserica noastră ortodoxă. N'am dori ca acea „*biserica majorității*“ să fie unicul motiv! Și mai ales n'am dori o prietenie mai mare cu latini ca al de Glattfelder (ce puțin latinește sună!) sau alții, decât cu această *majoritate*, soră bună și nițel mai sinceră ca celelalte!

Dar dacă aceea ce spune „Răsunetul“ dela 7 Noemvrie despre *incidentul penibil* al arborării la Logoj cu prilejul instalării P. S. Sale ca episcop Român, a steagului papal este adevărat — ceea ce dealtfel nu putem trage la îndoială, atunci greu să mai sperăm într'o îmbunătățire! Auzi, Roma — nu cea a neprietenului Mussolini, dar a Papei care tutelează pe Ungurii revizionști, Roma în mare cinste la Logoj?!

Și totuși, imperativul conștiinței naționale cere trezirea celor amorțiți, revenirea lor în sine!

Cuvânt de deschiderea Congresului preoțesc dela Turda.

De iconom-stavrofor Dr. Gh. Ciuhandru
preș. Asoc. „Andrei Șaguna“

În alte ordine de idei, semnalăm fenomenul îmbrucător al unei resurecții morale, tot mai pronunțată în viața Neamului nostru. Alături de organizarea intelectualilor în „F. O. R.“ cu prospecte de extindere și în afară de mitropolia noastră, remarcăm același curent, adus la expresie publică și viguroasă prin Liga Antirevizionistă, ca organ de profilactică și apărare națională. Sărbătorirea recentă, inițiată din partea bisericească în frunte cu Patriarhul nostru, în legătură cu marele ziar de propagandă națională și creștină „Universul“, este un nou moment și dovadă de învierea și consolidarea, conștiinței românești. Nu este suflare de Român bun care să nu datorească toată gratitudinea sa acestui ziar mondial de propagandă românească și directorului său, d-lui Stelian Popescu. Celce face aci această datornică relevare, isvorată din sufletul obștesc românesc, a avut cinstea de a-i fi figurat semnătura, în numele Asociației noastre, la apelul pentru marele praznic. Iar astăzi, de sigur, ne revine și nouă o datorie plăcută: de a manifesta și *colectiv*, alături de marele Român și de crezul românesc și creștinesc al ziarului său „Universul“.

Tot așa, cred, se cuvine să ne aducem aminte de un vechiu sfetnic al Tronului, de ministrul Instrucțiunii, Dl. Dr. Constantin Angelescu, din două motive. Întâiu pentru că, deși numai printr'o grăbită trecere a sa pela Ministerul Cultelor, totuși a înlăturat nedreptatea „curbelor“, cari tăiau în existența morală și materială a Clerului celui mai neglijat din această țară. Și în al doilea loc, pentru că, în calitate sa de Ministru al Învățământului și Culturii românești, s'a angajat să purifice cultura și literatura românească și cartea școlară de pornografia specifică semitismului otrăvitor și să restabilească echilibrul sufletesc creștin, în slova

tipărită și în propovăduirea culturală românească. E tocmai ceea ce ne trebuie azi mai mult decât oricând; și Clerul ardelean, de sigur, va găsi formula pentru a îmbărbăta și sprijini aceasta operă de purificare sufletească.

*

Din laturea profesională a lucrărilor rezervate acestui Congres, vom face numei câteva scurte relevări.

Incepând cu chestiuni de periferie, cum am zice, țin să remarc, că și acum suntem în stare de expectativă, la capătul căreia am dori să înregistrăm o și mai strânsă legătură cu Asociația generală a Clerului, al cărei președinte de azi, în persoana P. C. Sale Părintelui Petre Partenie, este înălțat în demnitatea de secretar general în Ministerul Cultelor. Ii facem, aci, cea mai bună urare de muncă rodnică pentru binele științei Biserici și a Clerului și cu dorința, de a vedea perfectuată cât mai de grabă legătura din Asociațiile preoțești din România, — legătură, căreia și până aci, noi, ardelenii, i-am dat expresie prin stare alături și prin colaborare, ori de câte ori a fost vorba de probleme mari, privitoare la Biserică și Cler.

Nu pot să nu fac aci mențiune și despre o împrejurare defavorabilă, de ordin familiar, ca să zic așa, a Asociației noastre. Avem adică, pe alocurea, în Mitropolie, prea mari lipsuri de activitate, și chiar de organizare, a Asociației noastre. În eparhia Caransebeșului de exemplu, nici până azi, Asociația n'a trecut, din fașa de constituire, pe terenul acțiunii. În alte părți, alte lipsuri și desertiuni, dar mai mici. Apelurile președintelui care Vă grăește și ale comitetului Asociației, au rămas până acum fără de efect. Fac aceasta constatare dintr'o datorie și răspundere morală, pe cari nu le mai pot nesocoti, și-o fac d'abia acum, când, pentru îndreptarea lucrurilor, putem lega cele mai bune nădejdi și de împrejurarea, că în scaunele episcopoești ardeleni avem forțe tinere, cari ne vor ajuta, înțelegând că un Cler organizat în disciplină canonică și în muncă stăruitoare de propovăduire religioasă și culturală, este un factor de prima forță, alături de Episcopat și pentru înălțarea prestigiului ierarhic. Dar, fără îndoială și întâiu de toate, înșiși Frații Preoți, din întreg cuprinsul mitropoliei: să-și iee în serios această organizație, să activeze și să cotizeze regulat în cadrele ei; iar cu prilejul restaurărilor să cheme la rosturile de conducere elemente active și cu desăvârșit interes și posibilități de afirmare în cauză.

Din asemenea motive, cu acest prilej, de restaurare întârziată, — veți avea prilejul unei restaurări a conducerii centrale a Asociației noastre, în nota acestor aspirații: de o lărgire și adâncire în aceeași vreme, a activității și rosturilor Asociației „Andrei Șaguna“.

Onorat Congres!

Încă un cuvânt și voiu încheia.

De ce am venit cu congresul nostru, tocmai la Turda?

Nu numai pentru un motiv de omagiu, cătră acela, care — până ca ieri secretar general al Asociației noastre — este azi stăpânul canonic al eparhiei, din care face parte aceasta istorică localitate, ci și din alte temeieri drepte.

Am venit la Turda — Potaisa de odinioară a imperiului Roman, — moștenire străveche pentru noi, dovedită prin nenumărate urme romane desgropate pe locul Potaissei, pe care antipozii noștri milenari au numit-o cetatea valahă — oláh vár.

Am venit în această Turdă ca să ne închinăm și să înălțăm rugăciuni la jertfelnicul național, pe care a căzut, acum trei veacuri, capul lui Mihai Viteazul, și să ne îmbărbătăm pentru jertfe ce ni-se mai pot cere și cari trebuie să ne aștepte, cu sufletul și cu brațul.

În acest semn al cunoașterii primejdiilor ce amenință și al datoriilor morale și patriotice cari ne revin, congresul nostru se va preocupa de tema „*Ortodoxia și necazurile ceasului de acum: secte comunism și revizionism*”.

Vom încerca adică să toarcem, mai departe, pentru noi și pentru conștiința de obște, firul de luminare și de apărare, ce se desprinde din Pastorală recentă a Episcopatului ardelean, împotriva Satanismului, care a incendiat Europa la cele două extrimități ale sale și vrea să destrame și frontierele românești.

Dar, așa mi-se pare mie: Aici, la Turda — unde s'a adus întâiul sacrificiu, mare și categoric, pe altarul unității politice a tuturor Românilor — sacrificiul pecetluit, conștient și voluntar, și de cei opsute de mii — nu ne putem opri cu gândul numai la suprafața lucrurilor.

Nu ne putem mulțumi numai cu atâta: să oprim pe loc și să desarmăm pe vrăjmașii Neamului.

Ne trebuie ceva mai mult. În aceasta privință, Moaștele dela Turda, ale Voevodului decapitat mișelește, sunt pentru noi mai mult decât o patetică remi-mișcență istorică; mai mult decât un simbol de jertfă, ce-și cere o dreaptă proslăvire la zilele mari și de a fi urmat în clipe de primejdii.

Moartea Lui a fost o cheazășie a reînvierii noastre politice între frontierele naționale de astăzi, ciădită, întâiaoră, pe jertfa Lui.

Moaștele Lui sunt o *poruncă mustrătoare*, cătră atâția și atâția înălțați pe parapetele vieții publice din România-Mare, *de a-și revizui conștiințele: care, ce jertfă a adus sau e gata să aducă* pentru statornicirea testamentului național de unitate, pecetluit de Muce-nicul dela Turda.

Dar Moaștele Lui dela Turda ne mai poruncesc ceva, nouă tuturor în deobște: să facem *supremul sacrificiu, pentru realizarea unității sufletești și religioase care este mai puternică decât orice armă și fără de care își pierde importanța și rezistența, frontierele politice ca și bastioanele cele mai puternice.*

Mihai Viteazul avuse în socotelile sale politice și aceasta forță națională a legăturilor sufletești de credință. El o valorase, în prealabil de cucerirea Ardealului, prin tratatul, său încheiat cu principele catolic și maghiar Sigismund Báthory, la 1595, punând toate bisericile românești din Ardeal sub ascultarea mitropoliei din Târgoviște.

Nu e de ajuns, că avem unitatea politică-națională realizată. Nu e de ajuns că avem unificare bisericească în slova unei legi, azi subminată. Și nu e de ajuns că, azi, numai Românii ortodocși ni-am regăsit drumul de gravitație sufletească-religioasă spre Țara-Mamă. *Acest drum e obligator pentru toți Românii, de orice mărturisire de credință!*

Acest comandament național, căruia ne plecăm astăzi între cei dintâi Preoții ardeleni, trebuie să-l înțeleagă și urmeze și proaspetele noastre Secte, ca și aceia cari, de peste două veacuri, s'au constituit în o disidență sufletească, primind, la început, comanda străină a Habsburgilor și a Maghiarilor și cari, în România-mare s'au împotmolit, trăgând la car străin

alături cu toți minoritarii, după porunca Romei papale și a unui pontif cu atribuții de suveranitate politică recentă, care sprijinește revizionismul unguțesc.

Aceste împrejurări — alături de comandamentul moral al Martirului dela Turda — sunt un motiv mai mult, ca Preoțimea ardeleană să steie falangă nebiruită, alături de Episcopatul ardelean, și de „*Frăția ortodoxă română*” a intelectualilor mireni ardeleni, cari, în timp recent — Episcopatul ardelean printr'o remarcabilă Pastorală, și F. O. R.-ul prin limpezi pronunțări ale congresului dela Arad — merg convergent spre restaurarea unității religioase și sufletești a Poporului român, ca factor de statornicirea Statului Român reîntregit.

Cu asemenea gânduri și angajamente ale Clerului ardelean, am marea cinstea de a declara congresul nostru al XV-lea de deschis și, în cadrele lui, să salut, cu devotament și fiască ascultare, înainte de toți pe stegarul fără pereche al Ortodoxiei, și al gândului de stângerea desbinării religioase dintre Români, care este I. P. Sf. Sa Părintele Mitropolit Nicolae.

Cu același devotament, înfrățit cu mari nădejdi de apostolat religios și național, salut între noi pe PP. SS. Părinți episcopi: Nicolae al Orăzii și Nicolae al Clujului, cari au ținut să cinstească și să încurajeze Congresul nostru. Tot astfel salut respectuos pe reprezentanții autorităților, ai Cultelor și Așezămintelor culturale, dimpreună cu toți iubiiții nostri Oaspeți.

CUVÂNTARE

rostită de dl Dr. Cornel Corneanu în Sacul la organizarea dela 1 Noemvrie 1936 a cercului din Valea Timișului al F. O. R.-ului.

(Continuarea și sfârșit).

F. O. R.-ul consolidează ortodoxia bănățeană, stăruind pentru satisfacerea postulatelor ei. Deaceia îi și sporim organizațiile, înfigându-i praporii strălucitori în toate bastioanele de eri ale naționalismului bănățean. Căci ortodoxia bănățeană s'a contopit în trecut și se contopește și astăzi cu românismul bănățean. Toți fruntașii noștri bănățeni au fost și buni români și buni ortodocși. Vlădicii Banatului: Ioan Popasu, Nicolae Popea, Dr. E. Miron Cristea, Dr. Iosif Traian Badescu și Filaret Musta au strălucit nu numai în ortodoxism, dar și în românismul lor martirizat prin grele suferințe. Intocmai cum au trăit în duhul acestei contopiri armonice și luptătorii naționali Paul Iorgovici, Damaschin Bojinca, Simeon Manguica, Vicențiu Babeș și șirul nesfârșit al înfăptuitorilor ideii bănățene.

F. O. R.-ul adâncește învățăturile mesianice în viața individuală și în cea familială, în viața socială și și în cea de stat. El stăruie pentru solidaritatea bisericii celei vii împotriva primejdiilor interne și externe, ce o pândesc și cari sporesc an de an.

F. O. R.-ul cere României, întregite prin atâtea jertfe, o viață românească trăită în duhul Mântuitorului și luptă împotriva confesiunilor minoritare, potrivnice legii sângelui și cu tendințe vădite de dărâmare a hotarelor țării. România, condusă de un regim democrat, nu poate cunoaște deosebiri de sânge sau de credință între cetățenii săi. Ea încurajează deci, fără voie, aceste tendințe, potrivnice unității noastre naționale.

În fața blocurilor minoritare compacte și solidare, cu idealuri naționale și confesionale bine fixate, noi opunem o majoritate românească amorfă. Această colectivitate românească trebuie deci organizată, căci nu numărul ci corpurile sociale organizate contează în lupta de cucerire a supremației. Trecutul aureolat al neamului ne demonstrează, că numai biserica ortodoxă e în stare să deie masselor românești *solidaritatea națională*, pe care nici porțile iadului nu o vor putea birui în viitorul ce ni-se arată tot mai tulbure atât la răsărit, cât și la apus.

F. O. R.-ul a zidit piatra cea din capul unghiului al înfrățirii românești prin biserica neamului. El vede îndeplinită această înfrățire prin reunirea — după două veacuri și jumătate — a fraților de același sânge, dar de altă lege. El crede, că numai unitatea desăvârșită a neamului, prin credința sa strămoșească, va putea zăgăzui și francmasoneria — organizație a elitelor politice și intelectuale — și și comunismul — organizație a proletariatului anarhizat — aliate împotriva statelor naționale și împotriva bisericii lui Hristos¹⁾.

Dar și sectele, importate de dincolo de granițe, ateismul unei însemnate părți a păturii noastre de intelectuali, desmățul pornografic din domeniul culturii, decadența tot mai pronunțată în viața noastră socială, revizionismul propagat de catolicismul maghiar, sut tot atâtea racile, cari minează organismul nostru național.

F. O. R.-ul prin tăria sa de organizare națională și ortodoxă, ce țășnește din adâncurile sufletului ardelean și bănățean, se simte capabil să înfrunte aceste primejdii și să ducă la biruință finală consolidarea neamului desrobit și întregit.

F. O. R.-ul trebuie deci să-și lățească activitatea-i binecuvântată pe întreg cuprinsul pământului românesc, dela Nistru până la Tisa.

Banatul nostru, cu solidele sale organizații minoritare, cu finanța, comerțul și industria sa înstrăinată, cu organizații muncitorești sovietizate,

cu sectele sale anarhice, cu plăgile sale sociale specifice solului ce-i distrug treptat vigoarea etnică, divizat în partide politice, cari sunt nevoite să încheie acorduri electorale cu dușmanii neamului, — ne oferă astăzi terenul cel mai priincios al discordiei și al urei nesăbuite dintre frații de același sânge, dar mărturisitori a două credințe religioase osebite.

El reclamă înstăpânirea și în pământul său a F. O. R.-ului pacificator și unificator de suflete românești și ortodoxe.

El cere organizarea sa pe aceste temeieri etice, spre a deveni și în România românească și ortodoxă ce a fost în trecut, *o forță invincibilă la hotarele sale de vest*, disputate încă și azi de două neamuri potrivnice.

Iisus Hristos în cursul propovăduirii învățăturilor sale mesianice adresează omenirii următoarea chemare dumnezeiească: „*Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați și eu vă voi odihni pe voi...*” (Matei c. 11 v. 28).

Această „odihnă” vecinică, mântuitoare de suflete, Iisus o vede însă numai astfel realizată: „*Dacă vrea cineva să vie după mine, să se lapede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze mie. Că cine va voi să-și scape sufletul îl va pierde pe el, iar cine își va pierde sufletul pentru mine, îl va afla...*” (Matei c. 16 v. 24—25).

Veniți deci, fraților cu toții la Hristos, și luându-ne *crucea* să-l urmăm cântându-i pripeala: „*Mărimu-te dătătorule de viață Hristoase, și cinstim sfânta crucea ta, cu care ne-ai mântuit pe noi din robia vrăjmașului...*” (Pripeala dela înălțarea Crucii).

Prăznuind astăzi pomenirea sfinților și făcătorilor de minuni fără de arginți Cosma și Damian, să întâmpinăm așezarea acestei sfinte cruci a F. O. R.-ului nostru eparhial, chemat să mântuiască și acest pământ istoric de toți vrăjmașii lui văzuți și nevăzuți și să vă unească, în dreapta sa credință, pe voi toți, cei cari laudați pe Domnul cu canonul sărbătorii: „*Iată acum ce este mai bun sau ce este mai frumos precum este scris, fără numai a locui frații într'un gând în locuri luminoase, în lăcașurile cerești, în slava cea nevastăjită. Pe cari acum după vrednicie îi ferim...*”

Da, fraților, vă ferim pentru vrednicia voastră românească și ortodoxă din trecut și vă ferim și pentru *locuirea voastră împreună și într'un gând* și și în *slava cea nevastăjită a solidarității noastre bănățene*, sporind „*roadele*

1) Nichifor Crainic: Sfarmă Piatră 49.

duhului sfânt: dragostea, bucuria, pacea, îndelungă răbdarea, bunătatea, milostenia, credința, blândețea, înfrânarea poftelor... căci trăind cu duhul veți și umbla cu duhul" (Galateni c. 5 v. 22 și 25). Iar „cel care seamănă în duhul sfânt, din el va secera vieață vecinică". Idem c. 6 v. 8).

Hristos rămână pururea între voi și pentru voi!

Vizitațiunea canonică la parohiile din Banatul iugoslav.

Vineri, 2 Octomvrie a. c.

Vizitând toate comunele din tractul Vârșetului, rămase în Iugoslavia, P. S. Sa a avut ocaziune să cunoască la fața locului situația reală a parohiilor din acest tract, sub raport religios-moral, economic și cultural.

Amăsurat programului, vineri de dimineață părăsim protopopiatul Vârșetului pentru a trece în cel al Panciovei. Cea dintâiu parohie ce o vizităm este Alibunarul.

Alibunar. La hotarul protopopiatului, P. On. D. Ioan Murgu protopresbiterul tractului Panciovei bineven-tează Arhiepiscopul, exprimând omagiile fiilor din protopopiat. Dl Primpretor al circumscripției Alibunar împreună cu autoritățile comunale aduc salutul administrației. În fața parcului din dreptul bisericii aștepta mulțime mare de creștini români și sârbi. Pe o alee frumos presărată cu flori și verdeață, în aclamațiile mulțimei, P. S. Sa, traversează parcul, printre mulțimea de credincioși frumos incolonați, până în fața bisericii, unde părintele N. Popoviciu întâmpină Arhiepiscopul. Clopotele celor două biserici apropiate, române și sârbe împrăștiau în văzduh farmecul clipelor de mare solemnitate.

Cu armonia clopotelor se îmbina ecoul corului condus de dl P. Lascu cu cel al fanfarei dirijată de dl St. Almăjan.

Măreața biserică a Alibunarului era neîncăpătoare pentru mulțimea de creștini ce alerga să între și să audă cuvântul arhieresc.

După ectenia întocmită și după ce P. S. Sa însuși cetește frumoasa rugăciune la toate trebuințele, îmbrăcat în vesminte arhieresti și cu toiagul în mână urcă amvonul, de unde privea cu dragoste spre mulțimea de fețe impresionate.

Pornind dela învățătura Sf. Scripturi: „Căutați mai întâiu împărăția lui Dumnezeu..." P. S. Sa face o frumoasă explicație a averii pământești, arătând raportul social dintre bogat și sărac. Biserica noastră nu disprețuește averea, însă nu aceasta trebuie să fie scopul vieții, ci duhul nemuritor să cârmuiască ființa omului, căci cu mormântul se termină și trudă și osteneală și avere.

Din raportul demografic făcut de păr. capelan N. Roman s'a constatat o situație foarte îngrijorătoare și anume cea a depopulării, fiind reproductivitatea mult inferioară față de trecut. Cu cuvinte pline de îngrijorare părintească Arhiepiscopul arată pericolul mare în care ajunge neamul în urma acestui rău.

La sfârșit P. S. Sa este așteptat și în biserică sârbească, unde preotul exprimă dragostea sa față de urmașul apostolilor.

După revizia oficiului parohial se ia o gustare în casa părintească a dlui avocat V. Jianu. Aci ne despărțim și de P. On. D. protopresbiter T. Oprea, care a venit să ne însoțească până în tractul vecin.

Seleuș. Cu formația nouă de anturaj compusă de P. On. D. protopop I. Murgu și dl Primpretor al prefecturei Alibunar plecăm la drum.

În apropierea Seleușului ne întâmpină dl notar, dl primar și consiliul comunal. Prea Sfințitul este poftit să treacă într-o trăsură frumos împodobită. Comuna era în plină sărbătoare. Seleușenii cu trecut românesc, vrednic de imitat au știut și de data aceasta să primească pe acela ce întruchiează în mod ideal românismul.

În fața bisericii așteptau în fruntea litiei preoții locali: păr. Gh. Șdic și păr. Cor. Suci. Corul sub conducerea dlui N. Șandru intona imnul arhieresc. Biserica aștepta pe mirele ei ca o mireasă frumos împodobită. După rugăciunea de mulțumită păr. Șdic exprimă bucuria acestei ferice ocazii de a primi pe P. S. Sa, evocând clipe pline de emoții, în amintirea vremurilor petrecute de P. S. Sa ca student înainte cu 23 ani în Seleuș.

P. S. Sa impresionat de măreția clipelor, spune credincioșilor: „Voi sunteți Biserica lui Dumnezeu". „Biserica voastră e frumos împodobită și vă rog ca biserica sufletului vostru să fie tot astfel de împodobită.

Acesta a fost glasul de îndemn al Arhiepiscopului, în statornicia credinței, ce a strălucit în splendoarea seleușenilor din trecut.

Din raportul părintelui Șdic reese că Seleușul curat românesc a apucat într-o fază de decadentă demografică îngrijorătoare.

Strălucirea eugeniei naționale din trecut a scăzut.

Sesizat de aceste pericole sociale și naționale, P. S. Sa se adresează fiilor sufletești care iubesc podoba Casei Domnului, să contribuie și la împodobirea vieții familiare.

Ieșind din biserică vizităm falnicul monument al eroilor ridicat simbolic în ograda bisericii.

Se ia masa în casa părintelui Gh. Șdic, după ce P. S. Sa vizitează pe păr. C. Suci și casa părintească a dlui N. Popa, subprefect în T. Mureș.

În continuarea misionadei P. S. Sa vizitează și izvorul făcător de minuni dela marginea Seleușului, unde preoții locali intenționează să ridice o bisericuță, ce va deveni un loc de pelerinaj.

Dobrița. În drumul dinspre Seleuș ne întâmpină autoritățile comunale cu trăsuri și călăreți. Pușinii credincioși din Dobrița puternică de altădată, au reușit să primească pe arhiepiscopul lor cu demnitate. În fața modestei capele tânărul preot A. Uroș, inconjurat de turma, sa, primesc Arhiepiscopul. În cântarea troparului hramului, înțrăm în bisericuța noastră. Aci, după o mică rugăciune, meșterul de peană, păr. A. Uroș bineven-tează călduros pe Arhiepiscopul său.

Prea Sfințitul episcop Vasile cunoscând situația acestei parohii, esplică citatul, sugestiv, ales: „Pe cele slabe și nebăgate în seamă a ales Dumnezeu să rușineze pe cei puternici".

Cu exemple din viața mângăe fiii sufletești, arătându-le că de multe ori cei slabi au săvârșit lucruri mari. Cu multă căldură sufletească Arhiepiscopul laudă credința fiilor rămași devotați bisericii noastre.

P. S. Sa vizitează apoi și biserica sârbească, unde era adunat popor mult în frunte cu preotul lor.

Uzdin. Traversând cea mai bogată și mai întinsă câmpie a Banatului jugoslav, ne apropiem pe la sfinți de soare, de cea mai fruntașă comună a eparhiei Caransebeșului. În marginea comunei ne aștepta mulțime de trăsuri și cai cu clopoței ca în povești. Amurgul unei nopți de toamnă se așeza plin de fior peste comuna Uzdin. Înaintea bisericii printre făclile aprinse, se zăriau mii de fețe trudite de munca câmpului. Era parecă o noapte de Paști. Celce avea să aducă lumină din lumina sufletului său, deodată apare în milocul imensei mulțimi. Trecând peste toate greutățile zilei, P. S. Sa îmbracă odăjdile Arhieriești rostind rugăciunea de cereri.

Păr. Bojin face o dare de seamă asupra vieții sociale din parohiile Uzdinului, laudând hărnicia gospodăriei fără seamăn a credincioșilor.

Prea Sfințitul episcop Vasile, inspirat de măreția momentelor, rostește textul cântării de seara: „Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul sfânt“. P. S. Sa cunoscând de aproape viața plugarului cu emoție spune, că cea mai nimerită gândire de înserare a harnicului plugar trebuie să fie îndreptată către Tatăl ceresc. În El își pune nădejde sămănătorul când seamănă sămânța sa. Casa, unde copilul nu iese din cuvântul părintelui său, aceea va fi acoperită de darul Duhului sfânt, iar fiul va moșteni pe tatăl său.

Cu povețe folositoare combate apoi concubinajul, ce strică curățenia vieții noastre.

Puternicul cor bărbătesc condus de dl Iova Șoșdean a executat frumos un concert religios.

La locuința părintelui Bojin, unde s'a luat cina, corul și fanfara au dat o serenadă în semn de dragoste, Arhipăstorului, iar păr. Onciu, în numele societăților culturale a exprimat în cuvinte impresionante omagiile de dragoste față de Arhipăstor.

(Urmează)

Biserica.

În cele precedente am arătat ce este Biserica pentru individ. Dar ce este ea pentru noi Români, ca popor, ca națiune?

Noi Români, primind ortodoxia deodată cu formarea noastră ca popor, s'a cimentat un connex atât de solid între noțiunea de ortodox și cea de Român, încât nu se poate concepe un Român adevărat fără să fie el și ortodox.

În toate acțiunile, în toate evoluțiile și în toate afirmările noastre naționale, Biserica noastră a fost una cu Națiunea. Ea a fost nu numai tezaurul credinței noastre religioase, dar și al crezului și aspirațiilor noastre naționale: tezaurul credinței neamului. Marele literat d-l Nichifor Crainic a preconizat teoria că nota cea mai distinctivă a noastră ca popor este tocmai ortodoxia. Inimosul prefect al jud. Arad, vorbind despre Biserica ort. la Congresul din acest an al F. O. R.-ului zice: „În trecutul nostru istoric Biserica ort. a fost singura mângâiere a poporului nostru, singura piatră a solidarității naționale, pe care atacurile dușmane n'au putut-o clinti. Flacăra ortodoxismului a menținut legătura sufletească cu vechiul Regat. Clerul și poporul au fost uniți prin Biserică și unirea aceasta

s'a transformat de mult într-o frumoasă tradiție. Mireniile intelectuali bine organizați, având de partea lor întreg poporul, au știut să pareze toate atacurile și întăriți prin ortodoxismul lor, au dus lupta biruitoare, păstrând românismul în Ardeal, așa că la Unire, frații de dincolo de Carpați au găsit aici aceeași inimă românească, aceeași frați cari să simtă toți la fel“.

Fiind neamul nostru atât de strâns legat în existența sa de ortodoxie, ni se impune ca — în calitate de Români — să ne închinăm la altarul naționalismului și la altarul ortodoxiei românești, cari una sunt.

„Rasa și ortodoxia sunt componentele originare ale substanței românești. Printr'una ne-am așezat punctul arhimedic pe pământ, prin cealaltă ni s'a deschis Cerul cu luminile lui și așa ne-am ținut locul sub soare ca ceea ce suntem și nu ne-am negat în mijlocul tuturor furtunilor prin care am străbătut. Și numai așa, de s'ar deslănțui toate vrăjmășiile asupra noastră, prin virtuțile neamului întărite de suflul divin al ortodoxiei, nici porțile iadului nu ne vor birui“. (Ortodoxia în mijlocul frământărilor de azi de I. P. S. S. Dr. Nicolae Bălan, 1933).

De aceea, azi, când fiara apocaliptică, iudeo-comunismul, bestia monstruoasă, prin nenumărații săi agenți, ca nenumărate guri de balaur flămânde caută să ne înghită, să ne distrugă tot bunul agonisit și chivernisit de strămoșii noștri prin jefțe, toată comoara noastră spirituală, patrimonială nostru național, în fața acestui pericol este de datoria fiecărui membru al acestei națiuni să facă zid de unire în jurul Bisericii ortodoxe, să o apere, căci numai așa vom putea dăinui ca națiune.

Să punem în serviciul ei tot sufletul și toată energia noastră pentru a o înzestra cu forțe noi, să nu rămânem în formă statică, ci să trecem în dinamism, forță creatoare, căci în chipul acesta, cu sufletul oțelit, vom da tărie de viață neamului nostru.

Frați Creștini,

Veniți dar, să vă întăriți în credință și întărindu-vă să convertiți și pe aceia, cari în inconștiența lor, având biserica, nu intră în ea, rostesc numele lui Dumnezeu fără a-L asculta, devenind în chipul acesta fiii pierzări, și, poate, fără a vrea, dușmanii Neamului. Să readucem oile cele pierdute, ca întărind ortodoxia, să întărim Națiunea.

Oamenii mari ai neamului au fost și primii luptători ai Bisericii și viceversa.

Noi cei din Valea Timișului să ne gândim la marii bărbați, vajnicii luptători: protopopii ortodocși ai Lugoșului, Atanasievici, Peștean și Dr. G. Popovici, cari cu duhul lor plin de iubire ortodoxă au stavilit la Lugoș Unația, iar cu vapaia națională a inimii lor au mișcat și îmbărbătat preoțimea și credincioșii din această frumoasă Vale a Timișului la luptă demnă, dârjă și statornică pentru păstrarea patrimoniului național, aproape un secol.

În acest înțeles apelez la activitatea F. O. R.-ului, care azi descinde între noi, și implorând dela Bunul Dumnezeu revărsarea darului Său peste noi spre realizarea scopului comun, vă zic: bine ați venit!

(Stărsit).

Pr. V. Soceneanțu

Echipa Monografică

a Institutului Social Banat-Crișana din Timișoara la Pojejena-de-Jos. — P. S. Sa Episcopul Vasile binecuvintează și încheie personal lucrările Echipii într-o atmosferă sărbătorească.

La ora 2 și 30, P. S. Sa și cei ce L-au însoțit, comuna, în ovațiile mulțimii ce popula întreaga stradă principală, s'a îndreptat spre Pojejena-sârbească, oprindu-se în fața bisericii sârbești, fostă până la 1892 româno-sârbească, unde poporul în frunte cu parohul ieromonah Draghici L-au întâmpinat în strigăte de „jivio”. Ierom. Draghici a spus pe românește P. S. Sale câteva cuvinte de bun sosie, invitându-L să viziteze biserica, care de prezent se află sub complectă renovare. P. S. Sa a intrat apoi în biserică, interesându-se de istoricul ei. Singurul document scris despre trecutul bisericii îl constituie pisania din partea dreaptă a ușii de Sud, unde și azi se mai pot citi următoarele:

„Gozda se hram sei Gospoda Boga vsederjitelia v cest s. Arhist(ratiga): Michaila i Gavriila prider(javie): rim(skom): s(ariti)e: Franțișcu 2—mu: nastoianieni g(ospodin)a Kapetana A: plemicia Mrzicia. Trudom i troșcom g(ospodin)a: Stoica Giuricicia i g(ospodin)a: Teodor i Arsenia Giurgevicia. U Pojejeni: 21—i Maia: 1793”.

Pe românește: „S'a zidit acest hram Domnului Dumnezeu atotțitorul în cinstea sf. arhangheli Mihail și Gavril, sub domnia Impăratului romanilor Francisc al II-lea, cu stăruința domnului Căpitan A. de Mărzici cu truda și spesele domnului Stoica Giuricici și a domnilor Teodor și Arsenie Giurgievici. În Pojejena la 21 Mai 1793”.

În curte, lângă biserică, în partea de Sud sunt 2 pietre funerare cu următoarea inscripție. I. „Stoico Giuricici Prest: 6 Ianuara 1797”; II. „Stoina Gyurgieva supr(uga): pres(tavisia): 1798”.

În zidul de piatră ce împrejmuiește curtea bisericii este o piatră funerară purtând basorelieful și fragmente de inscripții de origine romană.

De aici P. S. Sa urmat de monografiști și oaspeți, în uralele mulțimii s'a reîntors la Pojejena-română, unde Echipa monografică a dat un banchet în onoarea P. S. Sale, la care au asistat notabilitățile amintite și bărbații monografiști. A tostat P. S. Sa pentru M. S. Regele, spunând, într-o minunată improvizație, că dintre toate atributele majestatică cu care cinstește poporul pe Suveranul său, cel mai frumos și mai de cinste este atributul ce cu prisosință-l merită: „Regele Culturii”. Mulțumită acestei nobile preocupări a iubitului nostru Suveran, a putut să-și desăvârșească lucrările și Echipa monografică a Institutului Social Banat Crișana din Timișoara în această comună. Întreaga asistență apoi a cântat în picioare „Imnul Regal”, aducând supremul omagiu Regelui Culturii Naționale.

Pr. Gh. Cotoșman.

ȘTIRI

Programul solemnităților desvelirii bustului ridicat protosincelui Dr Iosif I. Olariu este următorul:

1. Dimineața la orele 10 parastas oficial de P. S. Episcop diecezan în biserica sf. Ioan.
2. Orele 10 $\frac{1}{2}$ închinare la mormântul lui Dr I. Olariu.
3. Orele 11 solemnitatea desvelirii bustului.

Serbare jubilară. Societatea femeilor ortodoxe române din Caransebeș a serbat erii, în cadru solemn, împlinirea a 10 ani dela înființarea ei. Societatea, înființată la inițiativa pâr. protopresbiter R. G. Ancușa a fost condusă tot acest timp cu vrednicie și frumoase rezultate de dra Elena Biju. Serbarea, binereușită a fost un bun examen al făptuirilor creștinești ce a realizat această societate timp de 10 ani.

† **Micșa Sârbu** fost pensionar de stat din Cornea, un bun creștin și inimos român a trecut la cele eterne în frumoasa vârstă de 83 de ani. În viață a făcut frumoase servicii bisericii sale, iar pentru dragostea de neam Ungurii l-au internat în 1916 în Liptoujvár. Odihnească în pace!

Asociația Clerului ortodox „Andrei Șaguna”.

Convocare

În temeiul mandatului primit dela prezidiul Asociației Clerului „Andrei Șaguna”, prin aceasta convocăm și declarăm convocată On. preoțime din eparhia noastră a Caransebeșului în

adunare de constituire a secției eparhiale

pe ziua de

marți, 8 Decembrie 1936 în Caransebeș

ORDINEA DE ZI:

1. Chemarea Duhului Sfânt în biserica sf. Ioan, orele 10 a. m.
2. Participare la solemnitatea desvelirii bustului ridicat protosincelui Dr Iosif I. Olariu, la orele 10 $\frac{1}{2}$ —12.
3. Adunarea de constituire la orele 12:
 - a) deschiderea;
 - b) alegerea biroului și a comitetului;
 - c) activitatea pastorală a preotului și Oastea Domnului, conferință;
 - d) eventuale propuneri și închiderea Adunării.

Caransebeș în 20 Noembrie 1936.

Protopresb. Romul G. Ancușa
consilier ref. eparhial

CONCURS.

Nr. 4462 B ex 1936.

Pe baza §-ului 63 din Statutul organic combinat cu § 23 p. 5 din acest statut, precum și pe baza §-ului 7 din Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, Consiliul eparhial publică concurs pentru întregirea postului de protopresbiter în tractul Bocșei-montane, cu sediul în Bocșa-montană.

Recurenții la acest post au să dovedească, că au calificațiunea prevăzută în concluzul Nr. III. al congresului național bisericesc din 1888.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Dotațiunea dela parohia centrală protopresbiterală din Bocșa-montană constă:

a) Dela Societatea U. D. R. suma de 15.000 Lei anual, care eventual se poate reduce.

b) Titulo bir parohial dela s. biserică 3000 Lei anual

c) Taxele stolare uzitate.

2. Dotațiunea protopresbiterală care constă din:

a) Locuință în natură în casa fundațională „Petru Borlovan“.

b) Birul protopresbiteral anual dela preoți conform punctului 32 din „Rescriptul declaratoriu iliric“.

c) Sesiunea parohială din Jidovini conform deciziei Consistorului diecezan Nr. 3902 B. ex 1910 din 6 Septembrie 1910.

Din considerare la probabilitatea unei eventuale noi arondări a protopresbiteratelor viitorul protopop va trebui să-și dea consimțământul la noua arondare, fără a putea formula vre-o pretensiune materială.

Reflectanții la acest post își vor înainta petițiunile lor ajustate cu documentele autentice despre calificarea și ocupațiunea lor de până acuma Consiliului eparhial în termen de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs în „Foaia Diecezană“.

Recurenții din alte eparhii vor avea să-și expozeze și permisiunea P. S. Sale episcopului diecezan, de a putea recurge.

Caransebeș din ședința Consiliului eparhial ținută în 24 Septembrie 1936.

Episcopul diecezan:

† VASILE

3—3

Primăria orașului Caransebeș

No. 4671 adm. 1936.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință celor interesați, că în ziua de 24 Noembrie 1936 orele 12-a. m. va avea loc în localul Primăriei Caransebeș, o licitație prin bună învoială cu supraoferte verbale, pentru vânzarea unei turbine vechi și accesoriile ei (transmisie, volan, saibe, lagăre etc).

Licitatiunea se va ține în conformitate cu art. 88-110 inclusiv din Legea Contabilității Publice, Regulamentul Oficiului Central de Licitatiuni și Normele publicate în Mon. Ofic. No. 127 din 4 Iunie 1931.

Oferta se va face numai în conformitate cu caietul de sarcini, care împreună cu inventarul pieselor scoase la vânzare se poate vedea zilnic între oarele 10-12 a. m. în biroul Uzinei Electrice a orașului Caransebeș, Caransebeș, 23 Octombrie 1936.

Primar:

Dr D. Novăcescu

Publicație de licitație.

Pe baza aprobării Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 6625 E. ex 1936, se publică licitație cu oferte închise și sigilate pe ziua de 26 Noembrie a. c. ora 10 a. m. în localul școalei primare de Stat din Crai-nou, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de zidirea în roșu a bisericii ort. rom. din comuna Crai-nou (Rudna).

Rădactor responsabil: Nicolae Corcean, consilier eparhial.

Planul, devizul de spese și condițiunile generale și speciale se pot vedea în fiecare zi la oficiul parohial ort. rom. din Crai-nou.

Concurenții vor înainta deodată cu ofertele închise și vadiul de 10% din prețul oferit în numerar sau efecte.

Nu vor fi admiși la licitație decât arhitecți, ingineri și maestrii constructori cu cvalificație recerută.

Antreprenorul pe care va rămânea lucrarea va restitui comunei bisericesti suma prevăzută în deviz și condițiunile generale — 4% pentru elaborate tehnice.

Concurenții nu pot pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitație.

Comisia de licitație își rezervă dreptul de a alege și preda lucrările acelu antreprenor în care va avea mai mare încredere.

Dat în ședința consiliului parohial ort. rom. din Crai-nou, ținută la 15 Noembrie 1936.

Pavel Trăiconi
preot președinte

Nicolae Vărtan
notar

Președintele Tribunalului Caransebeș Județul Severin.

No. 1936 Pres. I. A. 510.

30 Mai 1936.

Publicațiune.

Tribunalul Caransebeș, aduce la cunoștință publică, că potrivit ordinului Ministerului de Justiție No. 214/1936, se va proceda la selecționarea arhivei dela acest tribunal și anume: se vor selecționa toate dosarele din arhiva veche, anterioare anului 1904 și prevăzute în art. 2 din ordinul Ministerului Justiției No. 13300/1912.

Selecționarea se va efectua conform ordonanțelor Ministerului Justiției No. 13300/1912, 34249/1912 și 19742/1913, iar vânzarea hârtiei maculatură, provenită din aceste dosare se va face în conformitate cu dispozițiunile Jurnalului No. 1113/1935 publicat în Mon. Of. 264/1935 și a circularii 214/1936 a Ministerului de Justiție.

Aducând la cunoștință cele ce preced, Tribunalul potrivit art. 7 din ordinul No. 13300/1912, invită pe cei interesați, dacă doresc ca dintre dosarele ce urmează a fi selecționate, să li se elibereze unele acte, sau să fie păstrate mai departe, — să înainteze președintelui acestui Tribunal cerere motivată în termen de una lună, socotită dela data înserării sau afișării acestei publicații.

Mircea Antonini ss
președintele tribunalului

N. Radulescu
grefier

Obiecte bisericesti dela cele mai renumite fabrici, se afla de vânzare la Librăria Diecezană.

Tiparul și editura Tipografiei diecezane, Caransebeș